

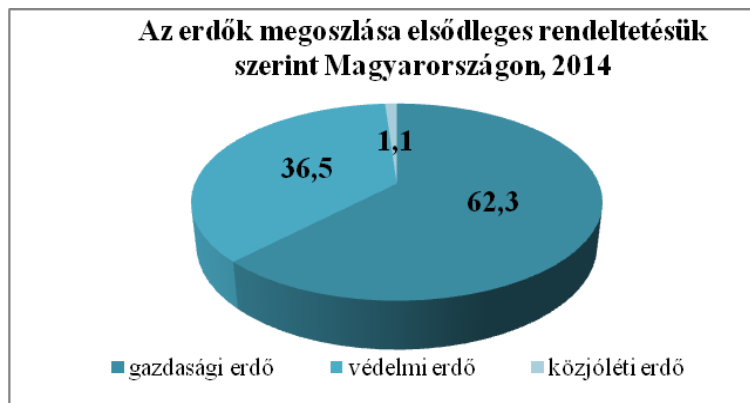
ERDŐGAZDÁLKODÁS ÉS ERDŐVÉDELEM

- „A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.” (Magyarország Alaptörvénye)
- Az országgyűlés 1879-ben fogadta el az első polgári erdőtörvényt (1879.évi XXXI. törvénycikk), amely az erdők kizsákmányolásának megakadályozása érdekében előírta a gazdálkodást szabályozó erdőgazdasági üzemtervek bevezetését.
- Magyarországon 22 állami és 150 egyéb erdészeti társaság, 850 erdőbirtokossági társulat, valamint 750 szolgáltató vállalkozás folytat erdészeti főtevékenységet.
- Magyarország erdőterületének 56 százaléka állami, 1 százaléka közössi, 43 százaléka magántulajdon.
- Hazánkban az erdőterület és az erdők élőfa készlete évről évre gyarapszik.
- Az Európai Unió nem rendelkezik közös erdészeti politikával, így az főként nemzeti hatáskörben marad.

A Kormány [T/3755.](#) törvényjavaslatának célja az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény egyes rendelkezéseinek a módosítása, illetve új rendelkezésekkel való kiegészítése az Európai Unió jogának való megfelelés érdekében.

Magyarország a trianoni békeszerződés után erdeinek 84 százalékát elveszítette, melynek következtében a korábban mintegy 26-27 százalékos erdősültség 11,8 százalékra csökkent. Az azóta megvalósult erdőtelepítési intézkedéseknek köszönhetően 2013-ra az ország erdősültsége 20,8 százalékra emelkedett. Az erdőterületek aránya nemzetközi összehasonlításban még mindig alacsony (EU-15: 35,1%). Hazánk hosszú távú célja az, hogy területének 27 százalékát fedjék erdők. (Forrás: [Nemzeti Erdőtelepítési Program](#), 5. oldal.)

A VII. Erdészeti Világkongresszuson (Buenos Aires, 1972.) dr. Madas András magyar erdőmérnök javaslatára fogadták el az erdők több funkciójáról szóló tételt, mely szerint az erdők egyaránt szolgálják a termelést, fejtik ki védőhatásukat, és tesznek eleget szociális, jóléti szerepüknek, azaz valamennyi erdőterület egyidejűleg tölt be gazdasági, környezeti és társadalmi funkciót.

Forrás: [Infoszolg/Miniszteri Tájékoztató](#)

[Erdeink egészségi állapotáról](#) rendszeres felmérés készül. 25 éve több mint ezer ponton történik ún. erdővédelmi monitoring. A magyar erdők állapota európai összehasonlításban az átlagnál jobb, bár az utóbbi években enyhe romlás tapasztalható.

Magyarország élőfa készlete az elmúlt tíz év alatt 10 százalékkal nőtt, 2014. január 1-én 369,6 millió köbmétert tett ki. A gyarapodás annak köszönhető, hogy az erdők évi folyónövedéke nagyobb, mint a fakitermelések és erdőkárok együttes hatása. Fakitermelést hazánkban csak az erdőtervben foglalt előírásoknak megfelelően lehet végezni. 2013-ban 7 875 000 köbméter fatömeget termeltek ki, ami 1,8 százalékos növekedést jelent 2012-höz képest. (Forrás: [KSH.](#))

MAGYAR JOGSZABÁLYI HÁTTER

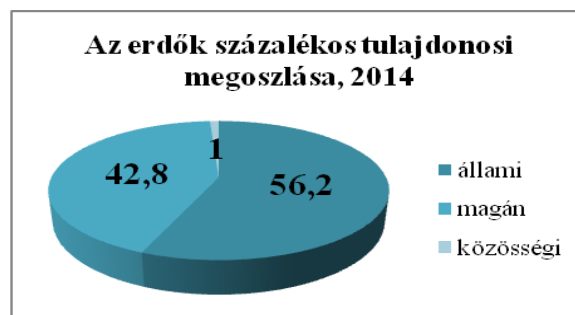
Az erdőgazdálkodás jogszabályi hátterét jelenleg az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló [2009. évi XXXVII. törvény](#), valamint az ennek végrehajtására kiadott rendeletek, köztük az általános szabályokat tartalmazó [153/2009. \(XI. 13.\) FVM rendelet](#) adják. Az erdővagyron védelmét, valamint a fenntartható erdőgazdálkodás tervszerűségét az alábbi intézkedések biztosítják:

- **az erdőterv rendelet:** évente kiadott miniszteri rendelet ([47/2014 \(IV.24.\) VM. rendelet](#));
- **a körzeti erdőterv:** erdészeti hatóság által készített, legalább 10 évre szóló adatállomány és iránymutatás ([11/2010 \(II.4.\) FVM rendelet](#) az erdőterv rendelet előkészítésének, és a körzeti erdőterv készítésének szabályairól);
- **az erdőterv határozat:** a körzeti erdőterv alapján az erdészeti hatóság az erdőgazdálkodó jogait és kötelezettségeit állapítja meg;
- **a bejelentési-engedélyezési rendszer:** az erdőterv előírásai szerint kell tervezni, és ezt előzetesen be kell jelenteni az erdészeti hatósághoz;
- **az Országos Erdőállomány Adattár:** az erdők nyilvántartása, az erdőgazdálkodás országos szintű szabályozása érdekében készül. Adott területről szemle- vagy teljes másolat kérhető, korlátozott adattartalmú [erdőtérkép](#) pedig bárki számára elérhető.

Az erdővel kapcsolatos szakmai elvárások a 2015-ig érvényes [Nemzeti Erdőprogramban](#) kerültek megfogalmazásra, melyet az [1110/2004. \(X. 27.\) Korm. határozattal](#) fogadtak el. Megalkotását széleskörű szakmai egyeztetés kísérte, elfogadása pedig az [EU Erdészeti Cselekvési Tervével](#) és az európai erdők védelmének [2003-as bécsi miniszteri konferenciájának](#) egyes számú határozatával összhangban történt. A program tíz fejlesztési

területet ölel fel az erdőgazdálkodás fejlesztésétől a természetvédelem és vadgazdálkodás feladatain át kutatási, oktatási és kommunikációs teendőig. A megvalósulás részleteiről évente miniszteri beszámoló készül.

A [Nemzeti Erdőtelepítési Program](#) az elmúlt közel egy évszázad erdőtelepítési intézkedéseit rögzíti, valamint hosszú távon (35-50 év) határozza meg az e téren teendő feladatokat.

Forrás: *Infoszolg*/[Miniszteri Tájékoztató](#)

ERDÉSZETI IGAZGATÁS

Az erdészeti ágazat szabályozási és irányítási feladatait a **Földművelésügyi Minisztérium** Erdészeti és Vadgazdálkodási Főosztálya látja el.

Az elsőfokú erdészeti hatósági és igazgatási feladatokat jelenleg a megyei kormányhivatalok szervezetében kialakított [10 erdészeti igazgatóság](#) (**Megyei Kormányhivatalok Erdészeti Igazgatóságai, MKEI**) végzi. Az MKEI önálló feladat- és hatáskörrel, valamint regionális illetékességgel rendelkezik.

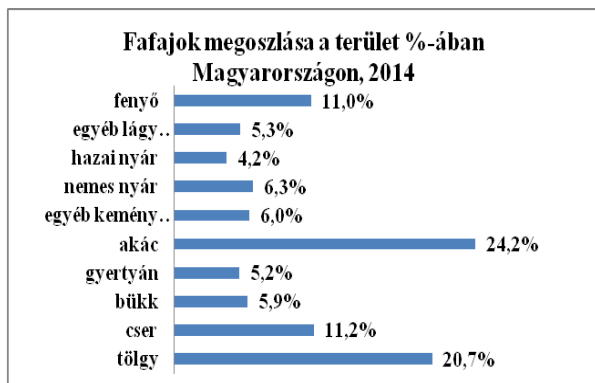
A másodfokú hatósági feladatok a **Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) Erdészeti Igazgatósága** illetékességébe tartoznak, amely az FM felügyelete alatt működő, országos hatáskörű, önállóan gazdálkodó központi költségvetési szerv.

Az MKEI és a NÉBIH erdőkezelést nem végez. Az állami tulajdonú **erdők kezelését** 2014-től a Földművelésügyi Minisztérium felügyelete alá tartozó 22 erdőgazdasági Zrt. látja el. A közösségi tulajdonban lévő erdőket általában az önkormányzatok, a magántulaj-

donú erdőket megbízott magánszemélyek, szövetkezetek vagy erdőbirtokosságok kezelik. Ha egy területnek nincs regisztrált erdőgazdálkodója, „gazdátlanak” tekintik.

Az MKEI és a NÉBIH Erdészeti Igazgatósága fő feladatai:

- a körzeti erdőtervek elkészítése;
- térképezési munkálatok végzése;
- Országos Erdőállomány Adattár kezelése;
- statisztikai adatok gyűjtése;
- első- (MKEI) és másodfokú (NÉBIH) erdészeti hatósági feladatok ellátása;
- közreműködés az erdészeti támogatások igénybevételével kapcsolatos eljárásokban;
- az erdők egészségi állapotfelmérésének koordinálása (NÉBIH).

Forrás: Infoszolg/ [Miniszeri Tájékoztató](#)

AZ EU ERDÉSZETI POLITIKÁJA

Az Európai Unió területének több mint 40 százalékát borítja erdő vagy fával benőtt terület. Európa leginkább erdősült országai Finnország és Svédország (73 illetve 69 százalék), Közép-Európában Szlovénia és Ausztria (62 illetve 47 százalék) az erdőkben leggazdagabb, míg a legkevésbé erdősült Hollandia és Írország (12 és 11 százalék). Az utóbbi évtizedekben az európai erdőtakaró évi 0,4 százalékkal növekedett. Az európai erdők 60 százaléka magán-, a többi köztulajdonban

Magyarország
erdőterülete 1.938 139 hektár;
élőfa készlete 369,6 millió bruttó m³, melynek értéke több mint ezer milliárd Ft;
kitermelt fakészlete 7.875 000 m³ (2013);
az ország termőföld területének 25 %-án folyik erdőgazdálkodás.

van. A [Natura 2000](#) keretében az erdős területek mintegy 40 százaléka áll védelem alatt.

Az **Európai Unió nem rendelkezik közös erdészeti politikával**, így az elsősor-

ban nemzeti hatáskörben marad, ugyanakkor több európai intézkedés is hatást gyakorol az Unió és a harmadik országok erdőire. Az uniós szakpolitikai lépések hosszú ideje szerepet játszanak a tagállamok erdészeti vonatkozású döntéseiben.

Az EU **2007-2011-es erdészeti cselekvési tervének** ([COM\(2006\)0302](#)) utólagos értékelése megerősítette, hogy új erdészeti stratégiára van szükség, amellyel megalkotható a fenntartható európai erdőgazdálkodás közös terve, meghatározhatók a prioritások, rögzíthetők az uniós és a tagállami finanszírozási stratégiák, kidolgozhatók az egyértelmű értékelési és nyomon követési eljárások.

A jelenlegi [erdőgazdálkodási stratégia](#) az erdőgazdálkodás koherens, **holisztikus szemléletét** támogatja. Alapelvei:

- a fenntartható erdőgazdálkodás és az erdők többféle funkciójának biztosítása az erdővédelemmel párhuzamosan;
- a forráshatékonyság, az ágazat vidékfejlesztésben, munkahelyteremtésben és gazdasági növekedésben játszott szerepének optimalizálása;
- általános felelősségvállalás az erdőkért, az erdei termékek fenntartható termelésének és fogyasztásának segítése.

A stratégia végrehajtásában tett lépéseket 2018-ig felülvizsgálják. A 2014-2020-as költségvetési időszakban az erdészeti intézkedések megvalósításához várhatóan a korábbihoz hasonló összeg (5,4 milliárd euró) áll rendelkezésre.

Az EU **biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégiája** ([COM\(2011\)0244](#)) rögzíti, hogy 2020-ra a köztulajdonban lévő erdőkre vonat-

kozóan fenntartható erdőgazdálkodási terveket kell kidolgozni.

A [FLEGT cselekvési terv](#) (Forest Law Enforcement, Governance and Trade) a fakitermelő országokkal kötendő „önkéntes partnerségi megállapodásokat” irányoz elő. A 2013-tól hatályos [995/2010/EU rendelet](#) az EU belső piacára kerülő faanyag származásigazolási rendszerének kidolgozását írja elő annak érdekében, hogy az illegális fakitermelés visszaszoruljon illetve megszűnjön.

CIVILEK AZ ERDŐGAZDÁLKODÁSRÓL

Az **Országos Erdészeti Egyesület és a Fa-gazdasági Országos Szakmai Szövetség** szerint a hatályos erdőtörvény alapelveként rögzíti a fenntartható erdőgazdálkodást, melyben legfontosabb feladatként az erdők fenntartását, változatosságának megőrzését, védelmi és közjóléti szolgáltatásainak biztosítását jelöli meg. Kiemelt rendelkezés a tarvágások visszaszorítása, az arra képes erdőket jelenleg is természetes úton kell felújítani.

A **Magánerdőtulajdonosok Országos Szövetsége** szerint a jogi és szakmai környezet nem mindig megfelelő módon veszi figyelembe a magánerdő gazdálkodás sajátosságait. Azon az állásponton vannak, hogy az erdő-, a természetvédelmi és a vadászati törvényeket egymással harmonizálva, egységes szemlélettel kell kezelni, s mindemellett az erdőnövekedésnek a jelenlegi évi 3000 hektár helyett évi 10-15 000 hektárt kellene kitenni.

A **Természetvédelmi Világalap (WWF Magyarország)** úgy véli, hogy az erdőgazdálkodás jogszabályi kereteit, támogatási rendszereit úgy kell kialakítani, hogy az őshonos erdők létrehozása, fenntartása megfelelő ösztönzést kapjon. A vágásos üzemmódot, ott ahol lehetséges, az ún. folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodással lenne célszerű felváltani. A szervezet szerint az intenzív erdőgazdálkodás természetkímélőbb módszerekre cserélésével vagy az erdőterületek gazdálkodásból történő kivonásával tovább növelhető a CO₂ megkötés is.

Források:

- A Nemzeti Erdőprogram 2013. évi beszámolója - [kormany.hu](#)
- Miniszteri Tájékoztató Magyarország erdőállományának főbb adatairól, [2014](#)
- Az erdőgazdálkodás jellemzői – [Statisztikai Tükör, 2013/96.](#), KSH, 2013. november 18.
- [Az Erdő](#) – a Vidékfejlesztési Minisztérium erdészeti ágazati honlapja
- Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, [Erdészeti Igazgatóság](#)
- Kiemelt állami szerepvállalás az erdősítésben – [Magyar Hírlap, 2014. október 2.](#)
- Linder Bálint: Erdőgazdálkodás Magyarországon: Sírnak a fák is – [Magyar Narancs, 2013. július 17.](#)
- Növekszik a magánerdők aránya – [kormany.hu, 2014. szeptember 6.](#)
- [Országos Erdészeti Egyesület](#)
- Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége ([MEGOSZ](#))
- [Beszélgetés az erdőről](#) – Hír TV, Zöld övezet, 2014. szeptember 26.
- Gálhidy László: Erdők és aggodalmak – [WWF Magyarország, 2013. augusztus 6.](#)
- [Forest resources in the EU and the EU Forest Strategy](#)
- [Forestry](#) at the Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO)

Készítette: Kardos Krisztina
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALA KKI

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Tel.: (1) 441-4529; (1) 441-6486